

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici številka 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.958.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 3. septembra 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 102.

Ivan Mohorič:

Važna anketa o hmeljarstvu.

Veliki župan mariborske oblasti je sklical za nedeljo v Celje anketo zastopnikov oblastnih strokovnih organizacij, da se ob pričetku letošnje izvozne sezone za hmelj posvetujejo o vprašanih, ki zadevajo naše hmeljarstvo in o ukrepih, ki naj bi jih izdale oblasti v prilog hmeljarstva.

Na dnevnem redu sta bili poročili o stanju hmeljarstva v mariborski oblasti in vprašanje izpremembe starega avstrijskega provenienčnega zakona z dne 17. marca 1907 in ureditve signiranja hmelja. Anketo je vodil kmetijski referent za mariborsko oblast ing. Zidanšek in so se je udeležili oblastni hmeljarski nadzornik ing. Dolinar, celjski sreski načelnik dr. Hubad, predsednik hmeljarskega društva v žalcu J. Roblek in tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani Ivan Mohorič.

Anketa je stala pod mučnim utišom, da so se zadnji teden izgledi za naš izvoz zelo poslabšali. Po zadnjih poročilih iz žalca izgleda, da so češki hmeljarji v nastalem vrvežu hmeljske sezone izgubili glavo ter so cene padle skoro za polovico. Vsled tega nima tudi naš letošnji hmelj boljših izgledov za cene, kakor v lanskem letu, ki v večini primerov ne bodo niti krile produkcijskih stroškov. Kriza, ki je nastopila lansko leto, se torej nadaljuje in tu morejo akcije strokovnih korporacij in ukrepi oblasti donesti le delno pomoč. Poleg teh trenutnih ukrepov pa je treba pričeti z akcijo, ki bo v toku let sanirala sedanje kritične razmere v našem hmeljarstvu. Zato so potrebne denarne žrtve ter leta in leta vztrajnega intenzivnega področnega dela. Čehi so to delo že izvedli in žanjejo lepe uspehe, imajo neoporečen sloves, ki je predpogoj dobre cene.

Vprašanje hmeljarstva je tipično vprašanje mariborske oblasti, za katero predstavlja letni brutto donos od 80 do 100 milijonov dinarjev. Sicer so se v zadnjih letih pojavili hmeljski nasadi tudi v ljubljanski oblasti, vendar ne v toliki meri in pod takimi pogoji, da bi to predstavljalo tako eminentno vprašanje, kakor je hmeljarstvo za mariborsko oblast. Tega se globoko zavedajo vsi merodajni činitelji in zato je bil prvi korak oblasti v tej smeri, da je ustanovila v Celju stalno hmeljarsko nadzornišvo, ki na licu mesta proučuje stanje hmeljarstva predvsem v agrikulturnem oziru, pospešuje strokovno izobrazbo in delo hmeljarjev in skuša tako dvigniti kvaliteto produkcije na čim višjo stopnjo. Po enodušni sodbi vseh interesentov, je kvaliteta letošnjega hmelja prav dobra; toda vse nade uničuje dejstvo, da so izgledi za vnovčenje zelo pesimistični.

Anketa se je pričela z izčrpnim poročilom ing. Dolinraja o razvoju hmeljarstva na južnem štajerskem v predvojni dobi, o njegovih naravnih predpogojih in kvaliteti. Ugotovil je, da so v predvojni dobi cene našega produkta zaostajale za cenami žateškega hmelja samo za 10 do 20%, ker se je savinjskemu hmelju priznavala in splošno ocenila kvaliteta. Med vojno so se kulture skrčile na minimum in so se v povojnih letih v dobi inflacije začele hitro obnavljati. Takrat je hmelj dosegel vsled nezadostne produkcije abnormno visoke cene, ki so se povzpele celo do 300 Din za 1 kg. To dejstvo

je izzvalo ogromno špekulacijo na rentabilnost hmeljarske kulture in povzročilo tudi nereelne razmere v hmeljski trgovini. Vse je hotelo s hmeljem preko noči obogateti. V vrste starih hmeljarjev se je urinilo polno novih ljudi brez prakse in v vrste solidnih trgovcev pa nebroy prekupčevalcev in nereelnih posredovalcev, ki so povzročili slovesu našega hmelja nepopravljive škode. Brezvestno so taki elementi prodajali pod imenom «jugoslovanskega hmelja» slabo obrane sadeže, z zmletjo opeko pomešan lupulin in povzročili splošno nepoverenje proti jugoslovanskemu hmelju. Tudi savinjski hmelj je žalibog delil to usodo. Danes znaša napetost cen med žateškim in našim hmeljem 50 do 70%. Dočim smo bili pred vojno uvrščeni v skupino kvalitetnih hmeljev, se nas danes klasificira navadno s poljskim in drugim kvalitetnim hmeljem skupaj. V tej situaciji so mogli dosedaj vsi napori stremečih in dalekovidnih činiteljev doseči le malo uspeha. Nemogoče je diktirati kmetovalcem, da morajo nasajanje hmelja omejiti. Za savinjsko dolino je tudi popolnoma izključeno, da bi opustili svojo hmeljsko kulturo, ki je tam skoro 50 let udomaćena. Hmeljski nasadi predstavljajo za naše gospodarstvo veliko investicijo. Ceni se, da je na ca. 3000 hektarih, kolikor znaša s hmeljem zasajena ploskev, investiranih preko 100 milijonov dinarjev, ki bi bili z opustitvijo nasadov izgubljeni.

Predsednik hmeljarskega društva g. Roblek je ugotovil, da je Savinjska dolina prestala že trikrat take krize, kakor so lanskeletna in letošnja in upa trdno, da bomo tudi to krizo prestali, da bo savinjski hmelj ostal in zopet prišel do veljave kot kvalitetni hmelj dočim bodo ostale povojne kulture, kakor so čez noč prišle, tudi izginile. Sedanje nizke cene so trda, toda dobra šola, ki bo marsikaj razčistila.

H krizi pa tudi dejstvo, da je položaj Jugoslavije v pogledu hmeljarstva bistveno drugačen, kakor pa drugih dežel, predvsem Nemčije in Češke. Jugoslavija je namreč zgolj producent hmelja, ne pa tudi konzument, dočim Čehi in Nemci pretežen del svojega produkta sami konzumirajo. Na 600.000 hl, kolikor znaša konzum Jugoslavije, rabijo naše pivovarne ca. 1500 q hmelja; od tega uvažajo 800 q žateškega hmelja in le manjši del ca. 700 q porabijo domačega hmelja. To predstavlja le ca. 1% povprečne jugoslovanske produkcije hmelja. Torej tudi če bi naše pivovarne rabile izključno samo jugoslovanski hmelj in se uvedla prohibitivna carina za tuj hmelj, bi situacija ne bila mnogo boljša. Ostanemo prejkoslej navezani na inozemstvo kot konzumenta in na inozemstvo ostanemo navezani tudi kot trgovca, ki naj posreduje vnovčenje našega hmelja. Stremljenje konzumentskih dežel je, da svojo produkcijo kvantitativno izpopolnijo, da bi mogli čimveč potrebe kriti z domačim pridelkom. V tem stremljenju jih podpira tudi carinska politika. Izgubljamo tako enega konzumenta za drugim, dočim preplavlja nemški trg hmelj iz drugih dežel in tlači cene. Vsled prohibicije je odpadla kot konzument Amerika. Anglija je uvedla uvozno carino 24 Din na 1 kg hmelja, kar predstavlja pri nas povprečne

produkcijske stroške in je s tem tudi to tržišče, ki je bilo v dobi nadprodukcije za nas zelo izhodišče, izgubljeno. Češkoslovaška uvozna carina v znesku 700 Kč, kar odgovarja 11-8 Din na 1 kg, je v dobah nizkih cen, kakor je bila lanskeletna, za nas prohibitivna.

Nemško uvozno carino 60 RM za 100 kg brutto-teže je smatrati v normalnih prilikah za znosno ter predstavlja obremenitev 8-12 Din na 1 kg. V dobi stlačenih cen pa tudi taka carina onemogoči plodonosno vnovčenje blaga. Nemčija je največji konzument hmelja in rabi preko svoje produkcije ca. 50.000 q uvoza. Ima najbolj razvito pivovarsko industrijo in nemška tehnika pride največ v poštev tudi za gradbo novih pivovarn po svetu, na katere ohranijo pozneje Nemci večini trajno svoj upliv, ne samo v tehničnem oziru, marveč tudi kot dobavitelji hmelja. V tem leži pomen nemškega tržišča kot konzumenta in nemške posredovalne trgovine.

Avstrijsko pivovarstvo je znaten konzument hmelja. Ali je okupirano po večini od češke in nemške trgovine, ki forsirajo lastni produkt. Rabi 30.000 do 50.000 q importa, producira pa komaj 1000 q. Produkcija piva je 30-krat večja kot naša in carina 20 zl. kron ter 2% prometni davek sami po sebi ne ovirajo uvoza našega hmelja. Francoska carina 125 frankov in 2% prometni davek tudi ne ovirajo uvoza. Belgija ima lastno znatno produkcijo hmelja, ki pa ni kvaliteten. Carina 60 belga in 4% prometni davek sama po sebi ne bi ovirala uvoza. Italija nima carine in razpolaga s pivovarsko industrijo, ki je še enkrat močnejša kakor naša.

Z ozirom na gornje navedbe se da zaključiti, da bo po baissi poslednjega tedna carina letos prohibitivno dejstvovala na naš izvoz v Anglijo, Češkoslovaško in Nemčijo. Proti zaščitni politiki konzumnih dežel se je težko boriti, ker je prirodno, da so domači producenti vsakomur bližji in bolj simpatični.

(Dalje prihodnjič.)

NOVI TRGOVINSKI MINISTER JURAJ DEMETROVIČ.

Nj. Vel. kralj je v nedeljo dne 1. t. m. dopoldne podpisal ukaz, s katerim se imenuje bivši pokrajinski namestnik in narodni poslanec v Zagrebu Juraj Demetrovič za ministra trgovine in industrije. Novi minister je bil takoj v nedeljo zaprisežen, popoldne pa je že prevzel posle svojega resora.

Seja obrtnega odseka Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se bo vršila v petek, dne 6. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne v zbornični pritlični sejni dvorani z naslednjim dnevnim redom: 1. Dispensne in koncesijske prošnje ter prošnje inozemcev. 2. Razne izjave in predlogi obrtnim oblastvom. 3. Poročilo o zborničnem obrtnem pospeševalnem delu. 4. Poročilo glede nove uredbe o odpiranju in zapiranju in revizija socialne zakonodaje. 5. Načrt novega obrtnega zakona. 6. Raznoročnosti.

OPOZARJAMO na rabsodbo upravnega sodišča glede obveznega članstva konzumnih društev pri gremijih trgovcev; glej drugo stran lista.

Otvoritev razstave »Ljubljana v jeseni«.

Brez običajne slavnosti in brez vsakih formalnosti je bila v soboto otvorjena letošnja jesenska prirediteljska razstava Ljubljanskega velikega semnja. Spontano se je zbrala ob 9. uri pred velesojmskim uradom cela vrsta odličnih zastopnikov našega gospodarstva in oblastev, da prisostvujejo otvoritvi te lepe revije marljivosti, vztrajnosti in požrtvovalnosti našega podjetništva in delavstva. Goste je sprejemal predsednik velesojmske g. Fran Bonač, ki je tudi vodil skupni obhod po razstavi.

Največ priznanj in pohvale žanjejo seveda tudi letos naši mizarji, ne zaostajajo pa tudi ne drugi oddelki, ki nudijo posetniku in nakupovalcu dokaj lepih in zanimivih novosti.

Razstava nudi dokaj pestro in zanimivo sliko in vzbujajo vsi oddelki prav živahen interes posetnikov.

Uro kasneje se je vršila otvoritev zadružne razstave, ki so jo priredile v okviru velesojmske slovenske zadružne zveze. Razstavo je otvoril prof. B. Remec, povdarjajoč v svojem govoru, da je to prva zadružna razstava v naši državi.

Pri svečanosti smo videli med drugimi oblastnega komisarja mariborske oblasti g. dr. Leskovarja, zastopnika ljubljanskega velikega župana g. dr. Andrejka, generalnega tajnika Zbornice za TOI dr. F. Windscherja, zastopnika zagrebške zbornice TOI g. Š. Aleksandra ter zastopnika mariborskega velikega župana g. dr. Stareta i. dr.

Obisk razstave je bil že v soboto, čim je bila otvorjena, zelo dober. V nedeljo pa je vladala na razstavišču pravcata gneča. Videli smo ljudi iz vseh krajev naše države in mnogo tudi iz inozemstva. Računa se, da je bilo v nedeljo 12 do 15 tisoč posestnikov.

Opozarjamo naše trgovce, da ne zamudijo ugodne prilike in si ogledajo letošnjo izredno bogato in zanimivo prireditev našega velesojmskega.

Pomemben trgovski jubilej.

Najstarejša slovenska trgovina M. Berdajs v Mariboru je obhajala 1. t. m. prav tiho in skromno 60-letnico svojega obstoja. Gospod Matija Berdajs je pred 60 leti otvoril v Mariboru skromno trgovino s špecerijskim blagom, katero je pa s svojo marljivostjo, poštenostjo in vztrajnostjo dvignil postopno do zelo uglednega obrata. Po njegovi smrti je prevzel trgovino njegov sin g. Vilko Berdajs, kateri je med tem časom trgovino zelo razširil, da je dobila obseg lepe in močne veletrgovine. Postal je po preobratu tudi lastnik zgodovinskega gradu, v katerem se nahaja njegovo podjetje. Kakor se je njegov oče udeleževal v raznih narodnih društvih ter bil tudi soustanovitelj posojilnice v Narodnem domu, tako marljivo sodeluje tudi naslednik Vilko Berdajs na narodnem in gospodarskem polju ter se zlasti pridno udeležuje tudi pri treh denarnih zavodih.

Tvrčki Berdajs želimo ob tem lepem jubileju uspešen razvoj in procvit ter izrekamo naše tople in najiskrenejše čestitke. Vivat, crescat, floreat!

Za mariborsko trgovstvo:
Vilko Weizl.

Konsumna društva in obveznost včlanjenja pri gremijih trgovcev.

Važna razsodba Upravnega sodišča za Slovenijo v Celju. — Podružnica konsumnega društva mora biti član gremija.

Upravno sodišče za Slovenijo v Celju je izreklo na tožbo Konsumnega društva za Slovenijo r. z. z. o. z. v Ljubljani zoper odločbo velikega župana mariborske oblasti v Mariboru glede članstva pri gremiju trgovcev razsodbo, ki je za nas velike važnosti in bo prav gotovo živahno zanimala vse trgovce, zlasti pa naše gremijske organizacije. Upravno sodišče je tožbo Konsumnega društva zavrnilo zaradi neosnovanosti in ob sodilo društvo na plačilo stroškov postopanja. Razlogi, ki jih navaja upravno sodišče v svoji razsodbi in nam pojasnjujejo stvarni in pravni položaj, so tako zanimivi, da jih v naslednjem priobčujemo dobesedno:

Dne 24. marca 1925 je ravnatelj Konsumnega društva za Slovenijo v Ljubljani prijavil pri srezkem poglavarju v Celju izvrševanje trgovine z železnino, trgovino z galanterijskim blagom na drobno, trgovino s specerijskim, kolonijalnim blagom in materialnim blagom na drobno ter z vinom v trgovsko zamašenih steklenicah in trgovino z manufakturnim blagom na drobno za podružnico v Celju. Z odlokom od 30. decembra 1925, št. 19.304, je srezki poglavar opozoril Konsumno društvo, da je po čl. 107 obrtnega reda postalo član gremija trgovcev v Celju in društvu naročil, da se do 15. januarja 1926 izkaže s potrdilom o vplačani pristopnini imenovanemu gremiju v znesku 1500 Din.

Zoper ta odlok se je Konsumno društvo pritožilo na velikega župana mariborske oblasti, ker je Konsumno društvo za Slovenijo občekoristna zadruga, ki je izpremenila svoja pravila po določbah srbskega združnega zakona, ki ne deli dobička in ki ne dela na dobiček in torej ne spada k trgovskim gremijem.

Z odločbo od 16. oktobra 1928, O. št. 1330, je veliki župan v Mariboru pritožbo zavrnil, ker postane po § 107 o. r. vsak, kdor izvršuje v okolišju obrtne zadruge samostojno ali kot zakupnik obrt, za katero obstoji zadruga, član zadruge, čim prične obrt, in ker z ustanovitvijo podružnice, ki jo je po § 40 o. r. treba nam naznati, pripade k gremiju, ki je pristojen za podružnico. Povodom pritožbe zoper to drugostopno odločbo je ministrstvo za trgovino in industrijo z odlokom od 26. januarja 1929, št. 26.747, izpodbijano odločbo velikega župana razveljavilo zaradi nepravilnega poudarka o pravnih sredstvih ter je veliki župan mariborske oblasti izdal dne 9. februarja 1929, pod št. 319, svojo odločbo z novim poukom o pravnih sredstvih. Zoper to odločbo, ki se je konsumnemu društvu vročila dne 28. februarja 1929, je le to dne 29. marca 1929 in torej v odprtem roku vložilo tožbo na upravno sodišče. V tej tožbi navaja tožitelj, da toženo upravno oblastvo ni pravilno uporabilo zakona, kajti:

1. § 107 obrtnega reda ne velja za občekoristne zadruge in je Konsumno društvo za Slovenijo v smislu listov mestnega magistrata v Ljubljani le prostovoljno pristopilo kot član gremiju trgovcev v Ljubljani.

2. Konsumno društvo za Slovenijo sme svoj za centralo zaproseni obrtni list s tem tudi članstvo pri gremiju v Ljubljani vsak čas odpovedati, ni pa obvezano, da si pridobi obrtni list za poslovalnico v Celju in da pristopi k gremiju v Celju.

Pri presoji tožnih točk je upravno sodišče nastopno preudarjalo:

1. Po § 107 obrtnega reda postane vsak, kdor v okraju take obrtne zadruge samostojno ali kot zakupnik izvršuje obrt, za katero obstoji obrtna zadruga, član obrtne zadruge že s tem, da nastopi obrt. Nastop kakega obrta pa nikakor ne pomenja dejanskega pričetka obratovanja, marveč dosego obrtne pravice in za to je treba pri svobodnih obrtnih prijavi in eventualno dokaz usposobljenosti (§ 11 in 13 a), pri rokodelskih obrtnih prijavi in dokaz usposobljenosti

(§ 14, a pri koncesioniranih obrtnih koncesije (§ 22 obrtnega reda). Pravilnost takega tolmačenja sledi že iz § 107, odstavek 2 obrtnega reda, iz katerega izhaja, da se članstvo pridobi z dosego obrtne pravice. Članstvo obrtnih združenj ne nastane z dejanskim izvrševanjem kakega obrta, marveč šele z nastopom obrta, to je z dosego obrtne pravice. Ni pa član obrtne zadruge oni, ki morda obrt izvršuje, ne da bi jo prijavil, ali izposloval za obratovanje morda potrebno obrtno koncesijo. Nasprotno pa je vsak, kdor si je izposloval obrtno pravico, član dotične obrtne zadruge dotlej, dokler svoj obrt ne opusti ali odpove. Opuščanje (odpoved), pa po § 144 obrtnega reda velja od dneva, ko se prijavi pri obrtnem oblastvu prve stopnje, oziroma ko ta prijava tja dospe. Z ozirom na ta izvajanja se upravnemu sodišču ni bilo treba baviti z vprašanjem, ali je poslovanje Konsumnega društva za Slovenijo sploh podvrženo predpisom obrtnega reda ali ne, nego z vprašanjem, ali je to društvo imetnik obrtne pravice ali ne. Iz upravnih spisov izvira, da društvo ni le v Ljubljani bilo prijavilo nastop četverih trgovskih obrtov, nego je dne 24. marca 1925 prijavilo izvrševanje teh četvero trgovskih obrtov tudi za svojo podružnico v Celju, dalje ni razvidno, da bi tožitelj bodisi glede centrale, bodisi glede podružnice prijavil opuščenje teh obrtov. Tožitelj le trdi, da je prostovoljno pristopil kot član Gremiju trgovcev v Ljubljani ter da obrtni list in članstvo pri gremiju v Ljubljani vsak čas lahko odpove. Tožitelj ni niti v svoji pri srezkem poglavarju v Celju vloženi pritožbi na velikega župana odpovedal prijavljene obrte v svrhu izbrisa pridobljene obrtne pravice, nego samo uveljavljal, da občekoristne zadruge, ki so izpremenila svoja pravila po srbskem združnem zakonu, ne spadajo pod trgovske gremije. Zavrnilo tega tudi ni moči, da bi se smatrala pritožba na velikega župana ob enem tudi za odpoved prijavljenih četverih trgovskih obrtov. Tožitelj je torej vsekakor bil takrat, ko sta upravni oblasti I. in II. stopnje odločale o članstvu pri celjskem gremiju, še imetnik teh trgovskih obrtov.

Gre še za vprašanje, ali ni zadostovalo članstvo Konsumnega društva pri Gremiju trgovcev v Ljubljani, ker obratovalnica v Celju ni bila kot samostojno podjetje, nego zgolj kot podružnica, prijavljena. Po § 106, odstavek 1 in § 107, odstavek 1 obrtnega reda, je vsak, kdor v okraju obrtne zadruge obrt izvršuje, član dotične zadruge. Zakon torej ne razlikuje, ali se obrt izvršuje v glavnem obratovališču ali podružnici (§ 40 obrtnega reda), glavno je, da se obrt izvršuje v okolišju take zadruge, ki je namenjena za dotično vrsto obrtov. Če tudi z zalogami zbog njihove popolne nesamostojnosti na zunaj članstvo pri obrtnih združenjih ni združeno, marveč velja to le za glavno obratovališče in podružnice, v danem primeru sploh ni treba preiskati, gre li dejansko za podružnico ali ne. Tožitelj je namreč izrecno prijavil podružnico. Vrhu tega pa je iz združenih pravil zlasti iz določil o krajevnih odborih in krajevnih zborih razvidno, da gre do poedinim prodajalnicam napram centrali vsi znaki, kakor podružnicam, omenjenim v § 40 obrtnega reda napram glavnemu obratovališču. Taki znaki so zlasti nabiranje in sprejem naročil za glavno obratovališče, predvsem naročenega blaga od glavnega obratovališča, sprejem plačil itd.

Iz navedenih razlogov je moralo upravno sodišče tožbo zavrnilo zaradi neosnovanosti.

Izrek o stroških se opira na čl. 35 upravnosodnega zakona.

Celje, dne 27. junija 1929.

Zapisnikar: Predsednik oddelka:
Dr. Finžgar I. r. Dr. Steska I. r.

Hmelj.

ALZASKO HMELJSKO POROČILO.

Strasbourg, 29. avgusta 1929. Te dni so bile prodane prve bale zgodnjega hmelja po Frs. 400.—. Splošno obiranje se začne začetkom septembra. — Ker je nad polovico pridelka več ali manj šekasta, bodo razlike v ceni zelo velike in cene za gladko zeleno blago kolikor toliko ugodne, zlasti ker se slišijo tudi iz Nemčije, Jugoslavije in Poljske pritožbe radi barve. — Za štajersko blago vlada od strani starih odjemalcev precejšnje zanimanje. Čehi ponujajo svoje blago po Kč 700 do 800 za 50 kg franko. — J. Lavrič.

Pomudbe in poupraševanja

Tvrdba M. Falzone fu Salv., Palermo, Via E. Albanese 10, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvornicami testenin, slaščic, likerjev, itd., da bi jim dobavljala neškodljive barve.

Edoardo de Angelis, Constantinopoli, Galata, Moum-Hané, Nomico Han No. 23, želi stopiti v stik s tukajšnjimi tvornicami, ki izdelujejo drože.

Za izvoz v Brazilijo. Tvrdba Yugo-Agencia, Ltd., Caixa postal 1723, S. Paulo, Brazil, prosi, da se ji pošljejo detaljne ponudbe za les, zlasti za furnirje, suho sadje (slive in gobe), močna vina, pristno slivovko i. dr. Tvrdba dopisuje tudi v slovenskem jeziku in se našim izvoznikom posebno priporoča.

Knjiga »Državoznanstvo« od dr. Frana Ogrina (Kamnik), je pred kratkim izšla. Razen splošnih pojmov o državi ureditvi in orisa naše državne organizacije nudi raznovrstne, za vsakogar, zlasti pa za obrtnika (industrija), trgovca, kmetijca, urade, šole potrebne podatke iz zakonov in predpisov (o prijavljanju boleznih, delavskem zavarovanju, verstvih, kmetijstvu itd.). Knjiga zaključuje z zakonom o vrhovni državni upravi in z zakonom o pobijanju korupcije ter tvori tako zaokroženo celoto. Razvrstitev snovi je dobra, obdelava — po pisateljevi zamisli — ustreza stavljenemu namenu. Knjiga obsega 156 strani velikega formata in stane — cena je znižana — broširan izvod 40, vezan 50 Din. Dobi se v knjigarnah, pa tudi pri pisatelju.

Trgovina.

Tovarno mila in drugih toaletnih predmetov v Zagrebu ustanavlja angleška družba, ki ima tam že podružnico. Družba bo delniška, glavnica 1,250.000 dinarjev.

R. Polaček, veletrgovina in založba razglednic v Zagrebu, je prišla v konkurz. Pasiva navajajo s 4,500.000 Din.

Poravnalnih postopanj v Češkoslovaški v juliju je bilo 257; aktiva 62½ milijona Kč, pasiva 118½ milijona Kč.

Mesto Zagreb je sklenilo najetje posojila 1 milijona dolarjev za investicijske namene.

Kovinski trg (baker, svinec, cink in cin) je kazal v zadnjem času kaj mirno tendenco.

Tobačni monopol bi rad vpeljal nemški finančni minister, da dobi nove davčne dohodke. A ta monopol bi bil v Nemčiji skrajno nepopularen in bi zadel na hud odpor tako v državnem zboru kot med ljudstvom.

Osem nadaljnjih protestov proti ameriški carinski noveli je prispelo v Washington, med njimi protest Anglije, Holandske, Portugalske, Finske in Latvije.

Da dvignejo prodajo novih avtomobilov, jemljejo v zadnjih mesecih v Ameriki stare avtomobile po znatno ugodnejših pogojih v plačilo.

Mednarodni bombaževi kongres je definitivno določen na 18. septembra t. l. Vršil se bo v Barceloni.

AMERIŠKA INOZEMSKA TRGOVINA V FISKALNEM LETU 1928/29.

Izvoz je dosegel skupno vrednost 5374 milijonov dolarjev, to je 497 milijonov več kot leto prej. Dočim je izvoz narasel za več kot 10%, je narasel uvoz samo za 3-5%. Izvoz v Evropo je znašal 2397 milijonov dolarjev. V večino evropskih dežel kaže izvoz napredovanje, ki je pa izenačeno s padcem izvoza v Nemčijo, Holandijo in Rusijo.

Po svetu

Rusija in Fiat se pogajata o dobavi 200 avtomobilov; Rusi zahtevajo dolgoročne kredite. Dalje skušajo zainteresirati Rusi družbo Fiat za izgradbo aeroplanske industrije.

Za izgradbo štajerskih vodnih sil, za katero je pripravljen že več let avstrijski in italijanski kapital, hočejo zainteresirati tudi nemške finančne kroge.

Konferenca glede podaljšanja češkoslovaškega papirnega kartela se bode v prihodnjih dneh po dolgem odmoru zopet pričela.

Deset velikih švedskih celuloznih tovarn se je pod Kreugerjevim vodstvom spojilo v koncern, ki je največji celulozni koncern v Evropi. Kontrolira več kot tretjino vse švedske celulozne produkcije.

Novi švedski celulozni koncern si je nadel za nalogo racionalizacijo obratovanja, ustanovitev skupnih prodajnih organizacij ter boljše izrabljanje odpadkov. Razpolaga v Severni Švedski z 8 milijoni oral gozdnega areala, čigar vrednost cenijo na 125 milijonov švedskih kron.

Svetovno produkcijo sladkorja ceni Mednarodni poljedelski urad v Rimu na 30,070.000 meterskih stotov; lanska produkcija je znašala 28,310.000 stotov.

Zborovanje Mednarodnega kartela valjane žice se bo vršilo 17. t. m. v Luksemburgu. Na programu je vprašanje cen in vprašanje produkcijske kvantitete.

Grabdo kanala med Bukarešto in Donavo ter grabdo železnice Brašovo—Bukarešta bo prevzela menda neka angleška skupina pod vodstvom banke Oversea. Udeležena na kupčiji bosta tudi švedski vžigalični trust ter belgijska družba Hydrofina.

Dviganje v zaposlenosti nemške industrijske produkcije se je nekoliko ustavilo. Posamezne panoge kažejo pač različno lice. Omembe vredna je večja zaposlenost čevljarke industrije.

General Motors so dobavili svojim razprodajalcem v prvih letošnjih sedmih mesecih 1,361.000 avtomobilov, prodanih je bilo pa samo 1,262.00 voz. To naraščanje zalog pripisujejo poleg drugega poostreni konkurenci vsled zopetnega nastopa Forda kot množstvenega producenta.

Ogri in Rusi bodo sklenili pogodbo, glasom katere bodo Ogri dobavljali Rusiji vojaške konje, Rusi pa Ogrom petrolej in bencin.

Ruska trgovska bilanca zadnjih desetih mesecev je aktivna za 34 milijonov rubljev (ekspert 692 milijonov, import 658); v odnosni dobi prejšnjega leta je bila za 141 milijonov rubljev pasivna.

Produkcija premoga v Holandiji je v juliju prvič prekoračila 1 milijon ton.

Krompirja je eksportirala Avstrija lani 7000 vagonov, od teh 6100 v Italijo. Letošnja letina je bila izredno dobra, a Italija stavi importu velike ovire.

Italijanski pridelek žita je preračunjen letos na več kot 67 milijonov meterskih stotov; za kritje domače potrebe bi bil potreben uvoz 8 milijonov stotov, dočim je znašal leta 1926 še nad 25 milijonov stotov.

Obtok bankovcev v Rusiji je narasel od 1997 milijonov rubljev 1. aprila na 2212 milijonov 1. julija, za 215 milijonov, v isti dobi prejšnjega leta pa samo za 93 milijonov.

UVOZ TOBAKA V NEMCIJO.

Po pravkar priobčenem seznamu nemškega Državnega statističnega urada o uvozu tobaka, cigar in cigaret je znašal v prvem letošnjem četrtletju uvoz tobaknih listov 257 milijonov kg v vrednosti 65-66 milijona mark. Uvoz cigar je tehtal 52.000 kg in je bil vreden 81.000 mark, uvoz cigaret 87.000 kg in 179.000 mark. Vidimo torej, da uvažava Nemčija pretežno surovi tobak in da ga doma predela. Med glavnimi prodajalci tobaknih listov so: Bolgarija 19-8 milj. kg in 5-56 milj. mark, Grška 54-2 in 17-5, Nizozemska Indija 82-6 in 22-7, Brazilija 21-6 in 3-5, U. S. A. 27-3 milj. kg v vrednosti 3,900.000 mark. Jugoslavije med glavnimi importerji ni in bi bila vendar lahko zelo v ospredju.

Zadružni kongres v Ljubljani.

V Ljubljani se je vršil v nedeljo dne 1. t. m. v dvorani Delavske zbornice kongres zadrušnikov Jugoslavije. Kongres je otvoril ob 9. uri dopoldne minister n. r. g. Anton Kristan, ki je v svojem pozdravnem govoru naglasil, da je ta kongres jubilejni kongres zadrušnikov, ker praznuje letos Glavna zadružna zveza 10-letnico svojega obstoja. Nato je pozdravil navzoče zastopnike oblastev in organizacij, imenoma: zastopnika vel. župana ljubljanske oblasti g. dr. Andrejka, oblastnega komisarja g. dr. Natlačen, predsednika Zbornice za TOI g. Ivana Jelačina ml., zastopnika Delavske zbornice g. Čobala, zastopnika Zveze srbskih zadrug Djordjevića i. dr.

Po formalni otvoritvi je pozdravil kongres zastopnik velikega župana g. dr. Andrejka, za njim pa oblastni komisar g. dr. Natlačen.

V imenu gospodarskih krogov je nato pozdravil zborovalce predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin ml., ki je kongresu v naprej izrazil najlepše želje in čestitke. Če se tega pomembnega jubileja udeležijo tudi predstavniki gospodarskih krogov, tedaj je to najlepši dokaz, da slovenski trgovci, obrtniki in industrialci priznavajo važnost zadrugarstva v našem gospodarstvu. Saj mora vsak razumen gospodar priznati popoln uspeh, ki ga je doseglo kreditno zadružništvo v Sloveniji. Tudi produktivne zadrugе so pomagale našemu malemu človeku do življenskega obstoja. Če so se pri ustanovitvah konzumnih zadrug v prošlosti iz strankarskih razlogov pojavila nasprotstva med trgovci in zadrugami, tedaj so se razmere naravnim putem tekom časa izčistile in odpadlo je vse, kar ni bilo med konzumnimi zadrugami življenja zmožno. Sicer pa ne bo nihče mogel ugovarjati, da je zdrav egoizem v vsakem posamezniku za

gospodarski napredek trgovca in samostojnega podjetnika potreben in vodi pravtako k napredku naroda kot po pravih strokovnjakih vodene zadrugе. Slovenija prednjači na polju zadružništva vsem drugim pokrajinam v državi. Premali in prešibki smo gospodarsko, da bi si mogli dovoljevati ekskluzivnosti v gospodarstvu. Razumno sodelovanje vseh gospodarskih faktorjev bo samo izpolnilo naš gospodarski razvoj. Pravi slovenski gospodar ne bo našel umetnih razlik med zadružništvom in ostalimi gospodarskimi krogi. Naj bi torej tudi novoosnovana agrarna banka služila res osamosvojitvi našega kmetovalca, posebno v južnih krajih, od odvisnosti zelenišev in pomagala odpraviti neizmerno zlo, ki ga je ustvarilo zelenišstvo posebno v Srbiji. Mogoče pa bo doseči ta cilj le tedaj, če bo agrarna banka delila kredite potom zemljedelskih zadrug, vodenih od nesebičnih in solidnih funkcionarjev.

Za govorom predsednika zbornice g. Jelačina je inspektor ministrstva poljedelstva g. Stibler prečital pismo ministra g. dr. Frangeša, ki ga prinašamo na drugem mestu. Sledili so nato še drugi govori, nakar so bili podani referati v zmislu sporeda, in sicer je ing. I. Varga, inspektor Glavne zadružne zveze v Beogradu, govoril o desetletnici obstoja Zveze, ravnatelj dr. J. Basaj je referiral o zadrugah in zadružni zakonodaji, ing. Djordjević o zadružništvu kot gospodarski šoli, delegat N. Jagatić o sodobnih principih zadružne organizacije, inspektor Miloš Štibler o zadružnem šolstvu in končno še M. Glavina iz Novega Sada o našem agrarnem zadružništvu. Na podlagi teh referatov so bile sprejete resolucije, nakar je predsednik g. Kristan ob 13. uri zaključil kongres.

Popoldne so si zadružniki korporativno ogledali zadružno razstavo na velesejmu.

Poljedelski minister o zadružništvu in novi agrarni banki.

Ob priliki kongresa Glavne zadružne zveze kraljevine SHS, ki se je vršil v nedeljo, dne 1. t. m. v Ljubljani, je minister poljedelstva g. dr. O. Frangeš poslal predsedstvu zveze pismo, v katerem pravi: »Zelo obžalujem, da me uradne dolžnosti zadržujejo, da bi prisostvoval današnjemu slavlju glavne zadružne zveze in zato prosim, da blagovolji predsedstvo prejeti moje iskrene in tople čestitke k 10-letnici z iskreno željo, da bi bilo delovanje zveze tudi nadalje uspešno in plodno za naše zadružništvo in vse poljedelce naše mile, velike domovine.«

Glavna zadružna zveza sme z zadovoljstvom motriti dosedanje uspehe svojega delovanja, dasi so neke zveze, ki so ž njo v stikih, utrpeli težko krizo, katero so pa do sedaj že obvladale in se že bližajo boljši bodočnosti. Njeni sklepi in predlogi so se v preteklih 10 letih žal le premalo upoštevali. Navzlic temu pa ideje, ki jih je zagovarjala glavna zadružna zveza, niso ostale neopazene na merodajnih mestih in v javnosti, in ko je bila 6. januarja 1929 podana možnost realnega in konstruktivnega dela, so začeli predlogi Glavne zadružne zveze, ki prej 10 let niso našli odmeva v zakonodaji, dobivati ustvarljive oblike.

Pred vsem je bil pravično rešen najtežji problem poljedelskega, vsem poljedelcem dostopnega kredita potom Privilegirane agrarne banke. Vsi smo bili priče, s kakšnim navdušenjem so se odzvali vsi sloji našega naroda pozivu Nj. Veličanstva kralja, ki se zavzema za naše kmečko prebivalstvo s prav očetovsko skrbjo. Sedanji režim hoče v prvi vrsti doseči to, da bo nov zarod prežet z duhom zadružništva in da bo podprl vse naše kmetovalstvo. Banka nima nobenega spekulativnega cilja in sploh neče ničesar zase, temveč je njen cilj, da koristi samo zadružništvu in kmetovalcem. Banka bo najprvo sprejela prošnje zadružnih zvez in šele kasneje prošnje za posojila, ki jih

bodo vlagali ostali. Privilegirana Agrarna banka, ki je bila ustanovljena 15. avgusta, bo začela poslovati 4. septembra. Glavna zadružna zveza je lahko zadovoljna, da je bila s Privilegirano agrarno banko ustvarjena ena njenih največjih želja in to s tako zbranim kapitalom, kakor tudi glede zmožnosti, da bodo krediti dostopni vsem oblikam svobodnega zadružništva.

Ustvaritev mnogih želja Glavne zadružne zveze, prinaša tudi zakon o pospeševanju poljedelstva, ki bo te dni predložen Nj. Veličanstvu kralju v odprtiv. Ta obširen zakon obsega obsežen program delovanja upravnih oblasti ter zadružništva za vsestranski dvig vseh panog poljedelstva. Kakšen duh odseva iz tega zakona, nam kažejo najboljše naslednja določila: § 19. Sreski in oblastni poljedelski referenti morajo biti v najtesnejših stikih z zadružništvom. Navajati morajo narod na pot, kako je posamezne razcepljene sile jačati z združenjem § 22. Selekcijonirana semena, ki jih bodo dobavila državna ali samoupravna telesa, se bodo oddajala vzornim kmečkim zadrugam, kjer pa takih ni, drugim uglednejšim kmetovalcem ter v okviru razpoložljivih sredstev prvo leto brezplačno, drugo leto pa proti polovični nabavni ceni. § 33. Zakon o zavarovanju proti toči z dne 31. junija 1923 se ukine in bo izdan nov zakon, ki bo postavljen na zadružno osnovo ob sodelovanju občin, oblasti in države. § 37. S posebnim zakonom se uredi zavarovanje živine na zadružni podlagi s sodelovanjem sreza, oblasti in države. § 44. V žitorodnih krajih, kjer se proizvajajo žito preko lastne potrebe, je treba skrbeti, da se ustanove zadrugе žitnih producentov. Na enak način se bo omogočila ustanovitev zadružnih kleti (pivnic), mlekarn, izkuhov žganja in špirita, sušilnic, skladišč tobaka, hmelja in vseh drugih poljedelskih proizvodov. § 51. in § 54.: V teh se predvideva konstituiranje občinskih, sreskih in oblastnih poljedelskih odborov.

Minister navaja določila, ki se tičejo delovanja teh odborov.

Glavna zadružna zveza sme na podlagi gornjega, nadaljuje minister svoje pismo, po pravici pričakovati, da bo odslej delo za pospeševanje poljedelstva postavljeno na najugodnejšo podlago in da bodo tako državne kakor samoupravne oblasti odslej tekmovali z delom za vsestranski dvig narodnega gospodarstva. Končno je treba navesti, da so osnovne misli novega zadružnega zakona takšne kakor jih je predlagala glavna zadružna zveza in da bodo te osnove podlaga zakonskemu osnutku, ki ga namerava uveljaviti kraljevska vlada v najkrajšem času.

V Glavni zadružni zvezi sta vsikdar vladala solidarnost in medsebojno razumevanje. Nikoli ni prišlo v njej do kakih nesoglasij, vselej je odklanjala strankarske uplive in reflekse. Glavna zadružna zveza je ostala od vsega začetka nad našimi političnimi borbami, zavzemajoč se samo za bratstvo, pozitivno in realno delo. Zato Glavna zadružna zveza ob svoji 10-letnici lahko z zadovoljstvom ugotavlja, da je ostala dosledna in zvesta zadružnim idejam, ki izključujejo vpletanje političnih stremeljenj v njeno delo.

Sedaj je na Glavni zadružni zvezi, da zbere vse sile našega naroda za konstruktivno in stvarno delo, da bi mogli izvršiti svoje velike naloge. Na njej je, da združi brez političnega varuštva vse kmečke sile in da jih usmeri h konstruktivnim ciljem, ki jih poedinci ne morejo doseči osamljeni, temveč samo v zajednici.

Ponosen sem, da sem tudi jaz pred desetimi leti sodeloval pri ustanovitvi Glavne zadružne zveze; ostajam slejkoprej zvest zadružnim idealom ter Vas prosim, g. predsednik, da blagovolite sporočiti moje čestitke vsem bratom zadrugarjem in da sprejmete izraze mojega odličnega spoštovanja.«

AMERIŠKA CARINSKA TARIFA.

Predsednik ameriškega finančnega odbora Smoot ceni dohodke po novi carinski tarifi na letnih 605 milijonov dolarjev, to je za 41 dolarjev več kot so znašali doslej, a za isti znesek manj kot je bilo prvotno nameravano. 431 postavk ostane v novi carinski tarifi nespremenjenih, 417 je zvišanih, 254 pa znižanih.

NEMŠKO PREGOGARSTVO.

V nemški trgovski bilanci je bil premog poleg kovinskih in tekstilnih izdelkov ter strojev zmeraj važna aktivna postavka. Lani je znašal izvoz nemškega premoga 619% vsega nemškega eksporta, leta 1913 pa 713% (železo in jeklo lani 13,5%, tekstilije 9,1%, stroji 7,1%). Tudi v prvi letošnji polovici je mogel premog svojo inozemsko prodajo nadalje izgraditi, čeprav je bila konkurenca angleškega in zlasti poljskega premoga nespomenjeno huda. Sicer je tudi uvoz narasel, a ne tako kot izvoz, tako da je nemška premogovna bilanca še dosti ugodnejša kot lani. Bilanca v tisočih tonah, pri čemer so vse premogovne vrste preračunjene na vrednost črnega premoga in so izvzete reparacijske dobave, je sledeča:

Mesečna povprečnost	Izvoz	Uvoz	Več izvoza
1. polovica 1928	18.368	4.322	14.046
1. polovica 1929	19.405	4.635	14.770

Izvozni previšek je torej za več kot 700.000 ton nad lansko prvo polovico. Nazadovanje je samo eksport v Holandijo in Italijo, povsod drugod je napredoval, zlasti v Francijo, Luksemburško, Češko-slovaško, Avstrijo in Švico. Dvig uvoza za ca. 300.000 ton napram lani gre samo na rovaš angleškega premoga; ostale importne dežele so približno obdržale svoje postojanke. — Drugačnja je slika, če gledamo na vrednost eksporta in ne na količino. Dočim je bil letošnji količinski aktivni saldo proti lanskemu nekako 5 odstoten, je bil oni glede vrednosti le malenkosten:

Izvoz v 1000 mark	Uvoz	Izvozni previšek	
1. polletje 1928	368.110	82.970	285.140
1. polletje 1929	388.360	96.410	291.950

Vidimo jasno, da je skupiček za tono bistveno padel.

PRORAČUNJENJE LASTNIH STROŠKOV ZA HIŠNO GOSPODINJO.

Na mednarodnem racionalizacijskem kongresu v Parizu, o katerem prihajajo sedaj obširnejša poročila, se je posebna skupina, ki ji je bilo izročeni 18 spomenic, pečala z vprašanji hišnega gospodarstva in gospodinjstva. Pri tem je zaključno predavanje neke Francozinje obravnavalo lastne stroške gospodinjskega dela. Govornica je obžalovala nevednost večine družin na tem polju. Če gospodinja svoje lastne stroške pravilno razčleni in če vstavi za surovine, delovne moči, obrabo materiala, splošne stroške in zgube pravilno vrednost, bo strmela, s kako smešno nizkim doneskom dela. Vedno večje število gospodinjskega dela se danes v izven hiše ležečih centralah toliko bolj poceni opravi, da postaja gospodinjstvo samoobsebi zmeraj bolj čisti porabni centrum, dočim je bilo prej vsaj v isti meri produkcijsko mesto. Kar gospodinjskih nalog še preostane, je potrebna v njih vpeljava delo prihranjajočih strojev in orodja, smotrena oprema delovnega kraja, zlasti glede zmanjšanja potov in števila prijemov, ter vpeljava bolj premišljenih delovnih metod.

Ljubljanska borza.

Tečaj 2. septembra 1929.	Povprečje Dln	Pozuoba Dln
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22:82
Berlin 1 M	13:585	13:565
Bruselj 1 belga	—	7:9178
Budimpešta 1 pengő	—	9:9375
Curij 100 fr.	1094:40	1097:40
Dunaj 1 šiling	8:0025	8:0325
London 1 funt	—	276:08
Newyork 1 dolar	56:75	56:95
Paris 100 fr.	—	222:82
Praga 100 kron	168:23	169:08
Trst 100 lir	296:70	298:70

Vrednote: Srečke Loterijske državne rente za vojno škodo, denar 405 Din; a) Denarni zavodi: Celjska pos. d. d., Celja denar 170 Din; Ljubljanska kred. banka, Ljubljana, denar 123 dinarjev; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, denar 850 dinarjev; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana, denar 170 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Združ. papirnica Vevča, Gorjane in Medvođa d. d., Ljubljana, denar 130 Din; »Stavna družba« d. d., Ljubljana, denar 50; »Šešir«, tovarna klubov d. d., Škofja Loka, denar 105 Din; Kranjska industrijska družba, Jesenice, denar 280; Tvoronica za dušik d. d., Ruše, denar 250, blago 260 Din.

Les: Smreka—jelka: Hlodi I., II., monte 230—250 Din; brzojavni drogovi 240—260 dinarjev; bordonali merkantilni 330 do 360 Din; trami merkantilni 290—300; škorete, konične, od 16 cm naprej 630—650 Din; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 680 do 700 Din; škorete, podmerne, do 15 cm 520 do 550 Din; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 540—560 Din; deske-plohi, par., od 16 cm naprej 580—620. — Bukve: Deske-plohi, naravni, neobrobjeni 450—500; deske-plohi, naravni, ostromrobi 750—850 Din; deske-plohi, parjeni, neobrobjeni 650—750; deske-plohi, parjeni, ostromrobi, 950—1100 dinarjev; testoni, 450—480; tavolete 1000 do 1100 Din. — Hrast: Hlodi I., II. 350 do 600 Din; bordonali 1300—1500 Din; deske-plohi, neobrobli. boules 1300—1500 Din; deske-plohi, neobrobjeni merkantilni 900 do 1000 Din; deske-plohi, ostromrobi (podnice) 1200—1350 Din; frizi 1100—1300 Din. — Drva: bukova 22—24 Din; hrastova 20—23 dinarjev. — Železniški pragovi: 2:60 m, 14 × 24, hrastovi 55—58 Din. — Ogļje: bu-14 × 24, hrastovi 50—56 Din. — Ogļje: bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Išče se:

10.000 komadov hrastovih železniških pragov: dolžina: 2:65 do 2:80 m; višina: 13 do 13½ cm; spodaj: 22 do 24 cm; zgoraj: najmanj 14 cm. — Cena po možnosti fob Sušak.

Vagonske pošiljke hrastovih friz z 80% I., 20% II.: debelina 27/28 mm, širina 8, 9, 10, 11 cm, dolžina 1, 1:25, 1:50, 1:75, m itd., s toleranco 10% courçons od 50, 60, 70, 80, 90 cm. Cena franko vagon meja via Jesenice.

Vagonske pošiljke hrastovih doules I.: dolžina: 50% od 115—120 cm (kubira se za 115 cm), 20% od 86—90 cm (kubira se za 86 cm), 15% od 75—85 cm (kubira se za 75 cm), 15% od 50—60 cm (kubira se za 50 cm); širina: pri 115/120 cm dolgih ½ od 8—11 cm in ¾ od 11—15 cm; pri 86/90 cm dolgih ½ od 8—11 cm in ¾ od 11—15 cm; pri 75/85 cm dolgih ½ od 8—11 cm in ¾ od 11—15 cm; pri 50/60 cm dolgih ½ in od 6½ do 8 cm in ¾ od 8—11 cm in ¼ od 11 do 15 cm; debelina: 25/27 mm (kubira se za 25 mm), 28/30 mm (kubira se za 28 mm), 31/33 mm (kubira se za 31 mm), 34/36 mm (kubira se za 34 mm), 37/39 mm (kubira se za 37 mm), 40/42 mm (kubira se za 40 mm), 43/45 mm (kubira se za 43 mm), 45/47 mm (kubira se za 45 mm). Cena franko vagon via Jesenice.

90 komadov ostromrobih hrastovih remeljnov, 11/11 cm, 3:80 m, roba popolnoma zdrava.

va, brez napak. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Večje količino bukovih parjenih I. friz, v širinah od 8—12 cm ter dolžinah od 40 do 60 cm.

Hrastove deske, paralelne, ostrorobe, dolžina 1.15 m, širina od 11—14 cm, kvaliteta 70% I., 30% II. Cena franko vagon meja Postojna.

Večje količine brzojavnih drogov (smreka, jelka), obeljenih, ravnih, zdravih, 10 m dolgih, s 5% od 8 in 9 m dolžine, premer v vrhu 1 1/2 do 1 1/4 cm. Cena franco vagon prihod Sušak, pristanišče, oziroma Reka. — Plačljivo proti nepreklicljivemu akreditivu.

100 vagonov bukovih drv, suhih, brez klad, franco vagon meja via Postojna tranzit. Plačljivo proti duplikatu v Ljubljani.

Večje število vagonov hrastovih friz z običajnimi nadmerami: debelina 27 mm, dolžina od 25 do 50 cm, širina 4, 5, 6, 7, 8 in 9 cm, od katerih širina 8 in 9 cm ne smeta biti krajši od 35 cm. Cena franco vagon meja via Postojna, plačljivo proti duplikatu.

Ca. 1500 m³ tramov (merkantilnih) in letev za gradnjo malih hiš po sledeči razdelitvi za vsako posamezno stavbo: 12 komadov 5/6, 8 m; 2 komada 4/5, 6 m; 2 komada 4/5, 4 m; 24 komadov 4/4, 5 m; 6 komadov 4/4, 4 m; 0-500 m³ letev 25/45 mm, 3 in 4 m. Cena franco vagon nakladalna postaja, plačljivo proti duplikatu.

Trami: 8 × 11 cm: 4 m 452 komadov, 7 m 4 komade; 11 × 11 cm: 4 m 239, 5 m 625 kom.; 11 × 13 cm: 5 m 429, 6 m 696 komadov; 13 × 16 cm: 4 m 18, 6 m 537, 7 m 287, 8 m 81 komadov; skupaj ca. 281.540 m³.

11 × 11 cm: 5 m 20 komadov; 11 × 13 cm: 4 m 90, 5 m 139, 6 m 91, 7 m 56, 8 m 3 kom.; 13 × 16 cm: 4 m 12, 5 m 24, 6 m 77, 10 m 24 komadov; 16 × 19 cm: 6 m 15, 7 m 9, 8 m 8, 9 m 9, 10 m 10, 11 m 9, 12 m 8 kom.; 16 × 21 cm: 7 m 13, 8 m 11, 9 m 10, 10 m 8, 11 m 8, 12 m 8 komadov; 19 × 24 cm: 7 m 10, 8 m 9, 9 m 8, 10 m 7, 11 m 6, 12 m 6 komadov; skupaj ca. 103.327 m³.

8 × 8 cm: 5 m 61 komadov; 8 × 11 cm: 4 m 198 kom., 5 m 297, 6 m 82 kom., 11 × 11 cm: 4 m 171, 5 m 297, 6 m 19 kom.; 11 × 13 cm: 4 m 98, 5 m 300, 6 m 300, 7 m 94, 8 m 82 kom.; 13 × 16 cm: 4 m 49, 5 m 99, 6 m 98, 7 m 48, 8 m 49 kom.; 16 × 19 cm: 4 m 9, 5 m 1, 6 m 18, 7 m 9, 8 m 5 kom.; 16 × 21 cm: 5 m 3, 6 m 8, 7 m 18, 8 m 20 komadov; 19 × 24 cm: 5 m 8, 6 m 2, 7 m 9, 8 m 10, 9 m 15, 10 m 16, 11 m 12 kom. Skupaj ca. 215.510 m³.

8 × 8 cm: 4 m 54, 5 m 252, 6 m 50, 7 m 50 kom.; 8 × 11 cm: 4 m 230, 5 m 281, 6 m 112, 7 m 94 komadov; 11 × 11 cm: 6 m 53, 7 m 46 kom.; 11 × 13 cm: 5 m 150, 6 m 109 kom.; 13 × 16 cm: 6 m 90, 7 m 48, 9 m 10, 10 m 5 kom.; 16 × 21 cm: 5 m 10, 6 m 60, 7 m 50, 8 m 20, 10 m 10, 11 m 6 kom.; 19 × 24 cm: 7 m 30, 8 m 30, 9 m 20, 10 m 20, 11 m 6 kom.; 21 × 24 cm: 6 m 10, 7 m 9, 8 m 5, 9 m 6, 10 m 6, 11 m 6 kom.; 24 × 27 cm: 10 m 4, 11 m 6 komadov; 27 × 29 cm: 9 m 6, 10 m 6, 11 m 6 kom. —

Skupaj ca. 210.319 m³. Cena franco vagon prihod Sušak pristanišče.

3/3 od 4, 5, 6 m; 3/4 od 5, 6 m; 4/4 od 5, 6 m; 4/5 od 4, 5, 6 m. Cena franco vagon meja. 3/3: 4/10, 5/10, 6/10 kom.; 3/4: 4/20, 5/20, 6/20 kom.; 4/4: 4/20, 5/20, 6/20 kom.; 4/5: 4/20, 5/20, 5/40, 8/20 kom.; 5/6: 6/40, 6/40 kom.; 5/7: 5/20, 5/20, 6/20, kom.; 6/8: 7/10, 8/10 kom. Cena franco vagon meja.

Zito: Pšenica: bačka: 80 kg, 2% primesi, prompt. dob., mlev. voz., sl. post., plačilo v 30 dneh, 250—252.50; bačka nova: uzančno blago, brez doplačila, za prompt. dob., mlev. vozina, slov. post., plačilo v 30 dneh, 247.50 do 250 Din. — **Koruza:** »la plata«: dobava avgust september, zacarinjeno, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh, 285—287.50 Din; bačka: zdrava, rešetana, navadna vozina, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh, 247.50 do 250 Din; bačka: zdrava, rešetana, mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, 242.50—245 Din. — **Ječmen:** bački: novi, ozimni, 66/67 kg, 217.50 do 220 Din. — **Oves:** bački, novi, slov. postaja, navadna vozina, 225—230 Din. — **Moka:** pšenična Og: franco Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačljivo pri prejemu blaga, 375—380 Din.

Tendencja: les: neizpremenjena; deželni deželni pridelki: neizpremenjena.

Zaključki: 1 vagon koruze; 16 vagonov bukovih drv; 4 vagona bukovih okroglic; 1 vagon brzojavnih drogov; 1 vagon hrastovih krajnikov; 1 vagon tramov; 5 vagonov krajnikov.

Dobava-prodaja

Oddaja zakupa apnenice v Jelin-Dolu se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 19. septembra t. l. pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Sarajevu. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku).

Dobave, Direkcija drž. rudnika Ljubija sprejema do 9. septembra t. l. ponudbe glede dobave pisarniškega materiala (črnilo, gumiarabikum, spojnice, sukanec, zvezki, knjžice, bloki, ravnila, tintniki, držala, blaznice za štampiljke itd.). — **Direkcija drž. rudnika Velenje** sprejema do 16. septembra t. l. ponudbe glede dobave električnega materiala. — **Direkcija drž. rudnika Kreka** sprejema do 20. septembra t. l. ponudbe glede dobave svinčenih cevi in raznih železnih nosilcev. — Dne 18. septembra t. l. se bo vršila pri Direkciji drž. železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave 4000 kg modre ga-

lice. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so interesentom na vpogled v Zbornici za TOI v Ljubljani.) — Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji glede dobave mesa za čas od 1. oktobra 1929 do 31. marca 1930: Dne 3. septembra t. l. pri Komandi mesta v Dolnji Lendavi; dne 9. septembra t. l. pa pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije glede dobave kruha: Dne 12. septembra t. l. pri Komandi mesta v Dolnji Lendavi; dne 13. septembra t. l. pri Komandi vojnega okrga v Varaždinu; dne 14. septembra t. l. pa pri Komandi mesta Sušak na Sušaku. — Dne 19. septembra t. l. se bo vršila pri Intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 820.000 kg ovs; dne 20. septembra t. l. pa glede dobave 1.000.000 kg sena. — Dne 9. septembra t. l. se bo vršila pri Intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 200.000 kg slame; dne 10. septembra t. l. pa pri Komandi mesta v Čakovcu glede dobave 150.000 kg slame. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.) — Dne 17. septembra t. l. se bo vršila pri gradbenem oddelku Direkcije drž. železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave raznega železnega materiala; dne 18. septembra t. l. pa glede dobave vodovodnega materiala. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Dobave, Gradbeno odeljenje Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 10. septembra t. l. ponudbe glede dobave pločevine in angleškega cina. — **Mašinsko odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani** sprejema do 14. septembra t. l. ponudbo glede dobave mašila za pralne odprtine (Ardiens-Packung). (Pogoji so na vpogled pri omenjenih odeljenjih.) — **Direkcija drž. rudnika Zabukovca** pri Celju sprejema do 12. septembra t. l. ponudbe glede dobave 130 m³ jamskega lesa. — **Direkcija drž. rudnika Vrtnik** sprejema do 12. septembra t. l. ponudbo glede dobave 50 kg terpentina, 100 kg kleja, 150 steklenic sidola, 80 m³ jamskega lesa in 3.000 kg pšeničnih otrobov; do 19. septembra t. l. pa glede dobave masti in olja za jamske vozičke. — **Direkcija drž.**

VELETRGOVINA
kolonijalne
in špecerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA
sveže pražene kave,
mletih dišav
in rudninske vode.

Točna in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

rudnika Kreka sprejema do 13. septembra t. l. ponudbe glede dobave žebeljv za lepenko in raznega drugega železnega materiala. — Dne 19. septembra t. l. se bo vršila pri Direkciji drž. železnic v Zagrebu licitacija glede dobave 1900 m³ hrastovih desk, 581 komadov gred in 2400 kg karbolineja. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 14. septembra t. l. se bo vršila pri Direkciji drž. železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave 60.000 kg lesnega bukovega oglja. (Pogoji so na vpogled pri gradbenem oddeljenju te direkcije.) — Dne 15. septembra t. l. se bo vršila pri Komandi 40. peš. polka »Triglavskega« v Ljubljani licitacija glede dobave usnja. (Pogoji so na vpogled v pisarni skladišča omenjenega polka.)

Dobava lesa. Štab Komande inženjerije III. armijske oblasti v Skoplju razpisuje dobavo večje množine lesa. — Ponudbe je poslati gorinavedeni komandi čimpreje. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek **Tovarna motvoza in vrvarna d. d.**
Svoji k svojim! **GROSUPLJE pri LJUBLJANI**

Kvalitativno najboljše
nogavice volnene in flor, rokavice, triko perilo, vestje, puloverje, žepne robce, naramnice, kravate, ovratnike, srajce, razne čipke in vezanine, kompletne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike edino le pri

JOS. PETELINCU, Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodil

Na veliko! ☉ Telefon 2915. Na malo!

KUVERTA Tvornica kuvert in kontekcija papirja **LJUBLJANA**
Vožarski pot št. 1
-DRUŽBA Z O. Z.- Karlovska cesta št. 2

TOVARNA PERILA TRIGLAV, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 8, nasproti hotela Štrukelj
priporoča veliko izbiro moškega perila po konkurenčnih cenah. — izdeluje se tudi po naročilu.

P U C IGN. VOK, LJUBLJANA-NOVO MESTO
H-KOLESA Plačljivo tudi na obroke! Solidne cene!

P

APIROGRAFIJA

DRUŽBA Z O. Z. LJUBLJANA
Gospodarska 10
Telefon interurban 2747

Engros prodaja papirja! Stalna zaloga papirja vseh vrst! Konkurenčne tvorniške cene!

VELETRGOVINA
A. ŠARABON

v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago

raznoversno žganje, moko in deželna pridelka. - Raznoversno **RUDNINSKO VODO**

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

Ceniki
na razpolago!

Trgovci in industrijci

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

Račune, memorandum, cenike, naročilnice v blokih s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercijalne tiskovine dobavljiva hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23
TELEFON 252 — Za večja naročila zahtevajte proračun!